

Leiderschap in de Bouw – veiligheid begint bij jou!

Werken in de bouw is prachtig, maar het brengt risico's met zich mee. Vooral als je op hoogte werkt, is er geen ruimte voor fouten. Even snel iets regelen of een instructie half begrijpen kan leiden tot gevaarlijke situaties. Daarom is goed leiderschap en heldere communicatie keihard nodig.

Maar wat is leiderschap eigenlijk? Betekent dat dat je de baas bent en roept wat er moet gebeuren? Nee! Echt leiderschap gaat over instrueren, overleggen, coachen, begeleiden, toezicht houden én verbinden. Het is zorgen dat iedereen weet wat hij doet en waarom.

Waarom is leiderschap zo belangrijk in de bouw?

In de bouw werk je vaak in een team. En net als bij een voetbalteam, moet iedereen weten wat zijn taak is. Als de verdediging niet oplet of de spits niet communiceert, loopt het mis. Dat geldt ook voor de bouw. Een team dat niet samenwerkt, levert niet de gewenste kwaliteit, maakt de bedoelde productie niet en loopt de kans op een ongeval of uitval.

De wet zegt: veiligheid eerst!

Volgens de Arbowet moet een werkgever zorgen voor een veilige werkplek. Maar let op: dit is niet alleen de taak van de leidinggevende. Iedereen is verantwoordelijk voor zijn eigen veiligheid én die van collega's.

Arbeidsomstandighedenwet en verplichtingen:

- Artikel 5: Werkgevers moeten gevaren inventariseren en maatregelen plannen.
- Artikel 8: Werkgevers moeten werknemers instrueren, overleggen, coachen, begeleiden, toezicht houden en corrigeren waar nodig.

In de uitvoering wordt de verantwoordelijkheid ook gedeeld met de mensen op de werkvloer, door onder andere verschillende certificeringen als VCA en de Veiligheidsladder worden de mensen op de werkvloer geïnformeerd en getraind, waardoor er ook eigen verantwoordelijkheid kan ontstaan. Met als bedoeling minder ongelukken, betere communicatie en een sterkere werkcultuur.

Van wet naar praktijk: hoe pas je dit toe?

Kort en krachtig overleggen

In de bouw heb je geen tijd voor lange verhalen. Machines draaien, het is lawaaiig en je collega's staan soms meters verderop. Daarom moet communicatie kort en duidelijk zijn:

- Gebruik korte zinnen: "Harnas vast!", "Let op, steiger instabiel!", "Wachten tot ik klaar ben!"

- Werk met handgebaren: een duim omhoog, een armgebaar of een afgesproken sein kan een hele zin vervangen.
- Maak vooraf afspraken: iedereen moet dezelfde signalen en termen gebruiken. Geen misverstanden!

Werkoverleg en instructie: geen formaliteit, maar noodzaak

Voor je begint, moet iedereen weten wat de bedoeling is. Dit doe je tijdens het werkoverleg en de werkvoorbereiding. Hierbij bespreek je:

- Wat gaan we doen?
- Wat zijn de risico's?
- Welke veiligheidsmaatregelen nemen we?
- Wie doet wat?

Een goede instructie is niet alleen een verplichting, maar voorkomt ook fouten en onveilige situaties.

Coachen en begeleiden: wees een voorbeeld

Als ervaren vakman of leidinggevende is het jouw taak om anderen te begeleiden. Dit betekent niet dat je alleen maar corrigeert, maar ook dat je motiveert. Let op hoe je collega's werken en geef advies als iets beter of veiliger kan.

- Zeg niet alleen wat fout is, maar leg uit hoe het beter kan.
- Geef een compliment als iemand het goed doet.
- Toon zelf het juiste gedrag: draag altijd je PBM's (persoonlijke beschermingsmiddelen), ook als niemand kijkt.

Een goed team werkt samen, leert van elkaar en zorgt ervoor dat iedereen veilig thuiskomt.

Toezicht houden: geen politieagent, maar een coach

Toezicht houden betekent niet dat je alleen maar controleert en straft. Het betekent dat je ziet wat er gebeurt en ingrijpt als dat nodig is. Merk je dat iemand zonder helm werkt? Zeg er direct wat van. Zie je dat een collega zijn harnas niet goed vastmaakt? Help hem.

Samen zorgen we ervoor dat de bouw niet alleen sterk en efficiënt is, maar vooral veilig. ■

Harry Tweehuysen

Dit artikel kunt u lezen op www.dakweb.nl